3.4. "VAV OKUTUCUSU" VE "O, Ö, U, Ü" SESLERİ

KONUYA HAZIRLIK

1. **Günlük hayatta "vav" harfinin tablolarda veya görsellerde kullanıldığı yerlere rastladınız mı? Tecrübelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.**
2. **Osmanlı Türkçesinde "o, ö, u, ü" seslerini göstermek için "vav" harfi tercih edilmiştir. Bu tercihin sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.**

OSMANLI TÜRKÇESİ

a) Vav (و) okutucusu, kendinden önceki harfi "o, ö, u, ü" seslerinden biriyle okutur.

بويوك	بولوط	دونوم	صوغوق
büyük	bulut	dönüm	soğuk

b) Kelimelerdeki "o, u" sesleri ile "ö, ü" seslerini birbirinden ayırt etmede ünsüzlerin kalınlık ve incelik özellikleri dikkate alınır. Ünsüzlerin okunuşu ile ilgili bu özellikler 4. ünitede "Ünsüzlerin Okunuşunda Kalınlık ve İncelik" başlığı altında verilecektir.

سور	صور	كوى	قوى
sür	sor	köy	koy

c) Kelime başındaki "o, ö, u, ü" sesleri, elif ve vav harfleriyle (او) gösterilir.

اوتو	اوموت	اوزلم	اوموز
ütü	umut	özlem	omuz

d) Kelime başında (أو) biçimindeki yazım, sadece "ö, ü" seslerini okutur. Ayrıca "ö, ü" sesleri bazı kelimelerin yazımında (ئو) şeklinde gösterilir.

ئولگون	ئولوم	أولكه	أوردك
ölgün	ölüm	ülke	ördek

SIRA SİZDE

1. Aşağıda bazı kelimeleri Osmanlı Türkçesiyle, bazı kelimeleri de bugünkü alfabeyle yazılan deyimler verilmiştir. Bugünkü alfabeyle verilen bölümleri, örnekteki gibi uygun noktalı alanlara yazarak deyimleri tamamlayınız.

~~gibi acıkmak~~ ~~kalmak~~ ~~karışmak~~ ~~ölmek var~~ ~~hop kalkmak~~ ~~üzülmek~~ ~~başına~~ ~~omuz~~ ~~kuzusu~~ ~~kervan geçmez~~ ~~söz söylemek~~

قورت *gibi acıkmak*

اولو اورته Söz Söylemek

Başına چوراپ أورمك

سوت Kuzusu

صولوق صولوغه Kalmak

Omuz اوموزه ويرمك

هوپ اوتوروب hop kalkmak

Ölmek Var دونمك يوق

چولوق چوجوغه karışmak

أوزوم أوزوم üzülmek

قوش اوچماز kervan geçmez

2. Aşağıdaki kelimelerin okunuşlarını boş bırakılan yerlere yazınız.

دوقتور Doktor	قولتوق Koltuk	صو Su	او O	شو Şu	بو Bu
طوپراق Toprak	يوغورت Yoğurt	أوست Üst	اوچاق Uçak	أولچو Ölçü	اوجاق Ocak
اورته‌لامه Ortalama	دوشونجه Düşünce	يووارلاق Yuvarlak	وولتاژ Voltaj	آنونس Anons	بودروم Bodrum
شوفور Şoför	آووقات Avukat	موتور Motor	قورتولوش Kurtuluş	أوكسوروك Öksürük	أوركوتمك Ürkütmek
قوجه اوغلان Koca Oğlan	لوپ يومورطه Lop Yumurta	شويله بويله Şöyle Böyle	اوتوماسيون Otomasyon	بوزوق پاره Bozuk Para	بورنووه Bornova

3. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz.

Pazarda Kavun Karpuz Var.

پازارده قاوون قارپوز وار.

Su Uyur Düşman Uyumaz

صو اویور، دوشمان اویوماز.

Sora Sora Burdur Bulunur

صورا صورا بوردور بولونور.

Güzel Gören Güzel Düşünür

گوزل گورن گوزل دوشونور.

Kuru Soğan Neden Göz Yakar

قورو صوغان نه‌دن گوز یاقار؟

یووارلانان طاش یوصون طوتماز.

Ortanca Oğlan Odada Oturuyor

اورتانجه اوغلان اوطه ده اوتورویور.

Taze Süt Taze Yumurta Bulunur

تازه سوت، تازه یومورطه بولونور.

Orhan Köyde Uçurtma Uçuruyor

اورخان کویده اوچورتمه اوچورویور.

Bugün Bütün Öğrenciler Oyun Oynuyor

بوگون بوتون أوگرنجیلر اویون اوینویور.

Küçük Gölde Beş Boz Ördek Yüzüyor

کوچوك گولده بش بوز أوردك یوزویور.

Salon Çok Soğuk Küçükler Üşüyor

صالون چوق صوغوق، کوچوکلر أوشویور.

Boşa Koysam Dolmaz Doluya Koysam Almaz

بوشه قویسه‌م طولماز، طولو یه قویسه‌م آلماز.

Naylon Poşet Doğada Kaç Senede Yok Olur?

نایلون پوشت طوغه‌ده قاچ سنه‌ده یوق اولور؟

Şu Uzun Yol, Şöyle Böyle Üç Dört Gün Sürer

شو اوزون یول، شویله بویله اوچ دورت گون سورر.

Durgun Suya Taş Atan Çoban Yorgun Yorgun Koyun Güder

طورغون صویه طاش آتان چوبان، یورغون یورغون قویون گودر.

Oğuz; Dokuz Karpuz, On Domates Alsa Toplam Kaç Para Öder?

اوغوز؛ طوقوز قارپوز، اون طوماتس آلسه طوپلام قاچ پاره أودر؟